

Recommendation of the Committee of Ministers to member States concerning foreign prisoners

Unofficial translation into Latvian

Recommandation du Comité des Ministres aux Etats membres relative aux détenus étrangers

Traduction non-officielle en letton

Ministru komitejas leteikums dalībvalstīm par ārvalstu ieslodzītajiem

---

© Council of Europe, original English and French versions

Text originated by, and used with the permission of, the Council of Europe. This unofficial translation is published by arrangement with the Council of Europe, but under the sole responsibility of the translator.

* * * * *

© Conseil de l'Europe, versions originales en anglais et français

Le texte original provient du Conseil de l'Europe et est utilisé avec l'accord de celui-ci. Cette traduction est réalisée avec l'autorisation du Conseil de l'Europe mais sous l'unique responsabilité du traducteur.

EIROPAS PADOME
Ministru komiteja

Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec(2012)12 dalībvalstīm par ārvalstu ieslodzītajiem

(Pieņēmusi Ministru komiteja Ministru vietnieku 1152. sanāsmē 2012. gada 10. oktobrī)

Ministru komiteja, ievērojot Eiropas Padomes Statūtu 15. panta b) punkta noteikumus;

ņemot vērā, ka Eiropas Padomes mērķis ir panākt lielāku vienotību starp dalībvalstīm, jo īpaši saskaņojot tiesību aktus, kas reglamentē kopīgās intereses skarošus jautājumus;

ņemot vērā, ka dalībvalstu ieslodzījuma vietās atrodas liels skaits ārvalstu ieslodzīto;

atzīstot grūtības, kas var rasties šiem ieslodzītajiem, ņemot vērā tādas apstākļus kā valodas, kultūras, paražu un reliģijas atšķirības, kā arī ģimenes saišu un saziņas ar ārpusauli trūkumu;

vēloties mazināt ārvalstu ieslodzīto iespējamo izolāciju un veicināt tādu izturēšanos pret viņiem, kuras mērķis ir sociālā reintegrācija;

uzskatot, ka, lai ārvalstu ieslodzītajiem nodrošinātu tādas pašas iespējas kā citiem ieslodzītajiem, īstenojot minēto izturēšanos, jāņem vērā ārvalstu ieslodzīto īpašās vajadzības, kas rodas tādēļ, ka viņi ir aizturēti valstī, kurā viņi nav ne valstspiederīgie, ne pastāvīgie iedzīvotāji;

ņemot vērā:

- Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ELS Nr. 5);
- Konvenciju par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai (ELS Nr. 112);
- Konvencijas par notiesāto personu nodošanu soda izciešanai Papildu protokolu (ELS Nr. 167);
- Ieteikumu Rec(92)16 par Eiropas noteikumiem par sabiedrībā izciešamiem sodiem un piespiedu līdzekļiem;
- Ieteikumu Rec(92)17 par konsekventu pieeju notiesājošu spriedumu taisīšanā;
- Ieteikumu Rec(93)6 par penitenciārajiem un kriminoloģiskajiem aspektiem, kas attiecas uz transmisīvo slimību, tostarp AIDS, un ar tām saistīto veselības problēmu kontroli ieslodzījuma vietās;
- Ieteikumu Rec(97)12 par sodu un piespiedu līdzekļu izpildes personālu;
- Ieteikumu Rec(98)7 par ieslodzījuma vietā sniegtās veselības aprūpes ētiskajiem un organizatoriskajiem aspektiem;
- Ieteikumu Rec(99)22 par pārapdzīvotību brīvības atņemšanas iestādēs un ieslodzīto skaita palielināšanos;

-
- Ieteikumu Rec(2003)22 par nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu (atbrīvošanu ar nosacījumu);
  - Ieteikumu Rec(2006)2 par Eiropas cietumu noteikumiem;
  - Ieteikumu Rec(2006)13 par apcietinājuma piemērošanu, apstākļiem, kādos to piemēro, un drošības pasākumiem pret tā ļaunprātīgu izmantošanu;
  - Ieteikumu CM/Rec(2008)11 par Eiropas noteikumiem attiecībā uz nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem, kuriem tiek piemēroti sodi vai piespiedu līdzekļi;
  - Ieteikumu CM/Rec(2010)1 par Eiropas Padomes Probācijas noteikumiem;

ievērojot:

Apvienoto Nāciju Organizācijas 1985. gada Paraug nolikumu par ārvalstu ieslodzīto pārvešanu un ieteikumus par apiešanos ar ārvalstu ieslodzītajiem;

Apvienoto Nāciju Organizācijas Noteikumus par izturēšanos pret ieslodzītajām sievietēm un piespiedu līdzekļiem, kas nav saistīti ar brīvības atņemšanu un ko piemēro attiecībā uz likumpārkāpējām sievietēm (Rezolūcija 2010/16);

Eiropas Savienības Padomes Pamatlēmumu 2008/909/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā;

Eiropas Savienības Padomes Pamatlēmumu 2008/947/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu tādiem spriedumiem un probācijas lēmumiem, kuri paredzēti probācijas pasākumu un alternatīvu sankciju uzraudzībai;

Eiropas Savienības Padomes Pamatlēmumu 2009/829/TI, ar ko attiecībās starp Eiropas Savienības dalībvalstīm savstarpējas atzīšanas principu piemēro lēmumiem par uzraudzības pasākumiem kā alternatīvu pirmstiesas apcietinājumam;

ņemot vērā, ka Ministru komitejas Ieteikums Rec(84)12 dalībvalstīm par ārvalstu ieslodzītajiem ir jāaizstāj ar jaunu ieteikumu, kas atspoguļotu kopš tā laika veiktās izmaiņas krimināltiesību politikā, sodu praksē un vispārējā ieslodzījuma vietu pārvaldībā Eiropā;

ņemot vērā konstitucionālos principus, tiesību tradīcijas un tiesu neatkarības principu dalībvalstīs;

atzīstot, ka ar ārvalstniekiem, pret kuriem ir sāktas tiesvedības krimināllietās vai kuriem tiek piemēroti sodi vai piespiedu līdzekļi, nodarbojas dažādas iestādes un aģentūras un ka šīm iestādēm ir vajadzīgs saskaņots un Eiropas Padomes standartiem atbilstošs pamatprincipu kopums;

iesaka dalībvalstu valdībām:

- likumdošanā, politikā un praksē rīkoties saskaņā ar noteikumiem, kas ietverti šā ieteikuma, kurš aizstāj Ministru komitejas Ieteikumu Rec(84)12 dalībvalstīm par ārvalstu ieslodzītajiem, papildinājumā;
- nodrošināt, ka šis ieteikums un tā tekstam pievienotais papildu komentārs tiek iztulkots un iespējami plaši izplatīts, jo īpaši visām attiecīgajām iestādēm, aģentūrām,

---

profesionāļiem un biedrībām, kas nodarbojas ar ārvalstu ieslodzītajiem, kā arī ir pieejams pašiem ārvalstu ieslodzītajiem.

Ieteikuma CM/Rec(2012)12 papildinājums

I. Definīcijas un piemērošanas joma

Definīcijas

1. Šajā ieteikumā:

- a) **“ārvalstnieks”** ir jebkura persona, kas nav tās valsts valstspiederīgais, kurā šī persona atrodas, un ko neuzskata par šīs valsts pastāvīgo iedzīvotāju;
- b) **“aizdomās turētais ārvalstnieks”** ir jebkurš ārvalstnieks, kas tiek turēts aizdomās par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, bet nav par to notiesāts;
- c) **“ārvalstu likumpārkāpējs”** ir jebkurš ārvalstnieks, kas ir notiesāts par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
- d) **“ieslodzījuma vieta”** ir iestāde, kas galvenokārt paredzēta aizdomās turēto vai likumpārkāpēju aizturēšanai;
- e) **“ārvalstu ieslodzītais”** ir jebkurš ieslodzījuma vietā turēts ārvalstnieks vai citur aizturēts aizdomās turētais ārvalstnieks vai ārvalstu likumpārkāpējs;
- f) **“tiesu iestāde”** ir tiesa, tiesnesis vai prokurors.

Piemērošanas joma

2. Šis ieteikums attiecas gan uz ārvalstu ieslodzītajiem, gan uz citiem ārvalstniekiem, kuri neatrodas ieslodzījuma vietā, bet pret kuriem ir sākta tiesvedība krimināllietā, kuriem tiek piemērots kriminālsods vai piespiedu līdzekļi un kuriem var tikt atņemta vai ir tikusi atņemta brīvība.

II. Pamatprincipi

3. Pret ārvalstu ieslodzītajiem izturas, ievērojot viņu cilvēktiesības un ņemot vērā viņu īpašo situāciju un individuālās vajadzības.

4. Aizdomās turētajiem ārvalstniekiem un likumpārkāpējiem ir tiesības uz tādu pašu ar brīvības atņemšanu nesaistītu sodu un piespiedu līdzekļu piemērošanu kā citiem aizdomās turētajiem un likumpārkāpējiem; viņu statusa dēļ ar brīvības atņemšanu nesaistītie sodi un piespiedu līdzekļi netiek izslēgti no apsvēršanas.

5. Aizdomās turētus ārvalstniekus un likumpārkāpējus neapcietina vai viņiem nepiemēro brīvības atņemšanu viņu statusa dēļ, bet, tāpat kā citus aizdomās turētos un likumpārkāpējus, apcietina vai viņiem piemēro brīvības atņemšanu tikai tad, ja tas ir pilnīgi nepieciešams, un kā galēju pasākumu.

---

6. Tiem ārvalstu likumpārkāpējiem, kam piespriesta brīvības atņemšana, ir tiesības pieprasīt, lai tiktu izskatīta viņu pirmstermiņa atbrīvošanas iespēja.

7. Veic pasākumus, lai nepieļautu diskrimināciju un novērstu noteiktas problēmas, kas ārvalstniekiem var rasties, kad tiem ieslodzījuma vietā, pārvietošanas laikā un pēc atbrīvošanas piemēro sabiedrībā izciešamus sodus vai piespiedu līdzekļus.

8. Tiem ārvalstu ieslodzītajiem, kas to pieprasa, nodrošina pienācīgu piekļuvi mutiskās un rakstiskās tulkošanas pakalpojumiem un iespēju iemācīties valodu, lai viņi varētu efektīvāk sazināties.

9. Soda izpildes pasākumi ieslodzījuma vietā ir piemēroti ārvalstu ieslodzīto īpašajām sociālās labklājības vajadzībām un sagatavo viņus atbrīvošanai un sociālajai reintegrācijai.

10. Lēmumus par ārvalstu ieslodzīto pārvietošanu uz valsti, kurai tie ir piederīgi, pieņem, ievērojot cilvēktiesības, taisnīguma intereses un nepieciešamību šos ieslodzītos sociāli reintegrēt.

11. Piešķir pietiekamus resursus, lai efektīvi risinātu ārvalstu ieslodzīto īpašo situāciju un apmierinātu viņu īpašās vajadzības.

12. Attiecīgajām iestādēm, aģentūrām, profesionāļiem un biedrībām, kas regulāri saskaras ar šādām personām, nodrošina atbilstošu apmācību darbā ar aizdomās turētajiem ārvalstniekiem un ārvalstu likumpārkāpējiem.

III. Apcietinājuma izmantošana

13.1. Lai nodrošinātu, ka apcietinājums aizdomās turētajiem ārvalstniekiem, tāpat kā citiem aizdomās turētajiem, tiek piemērots tikai tad, ja tas ir pilnīgi nepieciešams, un kā galējs pasākums, to reglamentē Ieteikums Rec(2006)13 par apcietinājuma piemērošanu, apstākļiem, kādos to piemēro, un drošības pasākumiem pret tā ļaunprātīgu izmantošanu.

13.2. Jo īpaši:

a) vienmēr apsver alternatīvas aizdomās turētu ārvalstnieku apcietināšanai;

b) fakts, ka šāds aizdomās turētais nav ne valsts valstspiederīgais, ne pastāvīgais iedzīvotājs vai ka viņam nav citas saiknes ar šo valsti, pats par sevi nav pietiekams, lai secinātu, ka pastāv bēgšanas risks.

IV. Notiesāšana

14.1. Lai nodrošinātu, ka ārvalstu likumpārkāpējiem, tāpat kā citiem likumpārkāpējiem, tiek piemērota brīvības atņemšana tikai tad, ja tas ir pilnīgi nepieciešams, un kā galējs pasākums, notiesājot ņem vērā Ieteikumu Rec(92)17 par konsekventu pieeju notiesājošu spriedumu taisīšanā. Attiecībā uz ārvalstu likumpārkāpējiem izskata tos pašus ar brīvības atņemšanu nesaistīto sodu vai piespiedu līdzekļu veidus, ko piemēro likumpārkāpējiem, kas ir attiecīgās valsts valstspiederīgie.

14.2. Ja iespējams un ja tas ir lietderīgi, tiesu iestādēm sniedz pirmssprieduma ziņojumus par ārvalstu likumpārkāpēju un viņu ģimeņu personiskajiem apstākļiem, dažādu sodu iespējamo

---

ietekmi uz viņiem, kā arī iespēju un vēlāmību viņus pārvietot pēc notiesāšanas.

14.3. Lai neradītu nesamērīgas grūtības un šķēršļus sociālajai reintegrācijai, neierobežojot tiesu neatkarības principu, sodu apsvēršanā ņem vērā šo sodu iespējamo ietekmi uz atsevišķiem likumpārkāpējiem un viņu apgādājamajiem.

V. Ieslodzījuma apstākļi

Uzņemšana

15.1. Uzņemšanas un aizturēšanas laikā ārvalstu ieslodzītajiem saprotamā valodā sniedz informāciju par šādiem jautājumiem:

- a) viņu tiesības un pienākumi ieslodzīto statusā, tostarp tiesības sazināties ar konsulārajiem pārstāvjiem;
- b) ieslodzījuma vietā īstenojamo soda izpildes pasākumu galvenās iezīmes un iekšējie noteikumi;
- c) lūgumu un sūdzību iesniegšanas noteikumi un procedūras;
- d) viņu tiesības uz juridisku konsultāciju un palīdzību.

15.2. Tūlīt pēc uzņemšanas ieslodzījuma vietas administrācija tiem ārvalstu ieslodzītajiem, kas to vēlas, par ieslodzījumu palīdz informēt ģimenes, juriskonsultus, konsulāros pārstāvjus un citas personas vai organizācijas, kas ir kompetentas viņiem palīdzēt.

15.3. Iespējami drīz pēc uzņemšanas, ārvalstu ieslodzītajiem viņiem saprotamā valodā mutiski vai rakstiski sniedz informāciju par starptautiskās pārvietošanas iespējām.

Izvietojums

16.1. Pieņemot lēmumus par ārvalstu ieslodzīto izvietojumu, ņem vērā vajadzību mazināt viņu iespējamo izolāciju un atvieglot viņu saziņu ar ārpasauli.

16.2. Ievērojot drošības un drošuma prasības, kā arī ārvalstu ieslodzīto individuālās vajadzības, apsver ārvalstu ieslodzīto izvietošānu ieslodzījuma vietās, kas atrodas netālu no transporta infrastruktūras, lai ģimenes varētu viņus apciemot.

16.3. Vajadzības gadījumā, kā arī ievērojot drošības un drošuma prasības, ārvalstu ieslodzītos izvieto tajās ieslodzījuma vietās, kurās atrodas citas personas, kam ir tāda pati valstspiederība, kas pieder šo ieslodzīto kultūrai vai reliģijai vai kas runā viņu valodā.

Izmitināšana

17. Par ārvalstu ieslodzīto izmitināšanu lemj, galvenokārt pamatojoties uz viņu individuālajām vajadzībām un viņu sociālās reintegrācijas atvieglošanu, vienlaikus nodrošinot drošu vidi gan ieslodzītajiem, gan personālam.

Higiēna

18.1. Sanitārās un higiēnas telpas iespēju robežās atbilst ārvalstu ieslodzīto kultūras un reliģiskajām izvēlēm, vienlaikus nodrošinot atbilstību attiecīgajiem medicīnas standartiem.

18.2. Noteikumus, saskaņā ar kuriem ieslodzītajiem ir jā rūpējas par to, lai viņu izskats būtu tīrs un sakopts, interpretē, ievērojot viņu kultūras un reliģiskās izvēles un vienlaikus nodrošinot atbilstību attiecīgajiem medicīnas standartiem.

Apģērbs

19.1. Ieslodzījuma vietas administrācijas izsniegtais apģērbs neaizskar ārvalstu ieslodzīto jūtas saistībā ar kultūru vai reliģiju.

19.2. Ja ieslodzījuma vietas administrācija neizsniedz apģērbu, ieslodzītajiem ir atļauts, ievērojot drošības un drošuma prasības, valkāt apģērbu, kas atspoguļo viņu kultūras un reliģiskās tradīcijas.

Uzturs

20. Ieslodzījuma vietas administrācija, ņemot vērā ieslodzīto kultūras un reliģiskās prasības, nodrošina pilnvērtīgu uzturu un, ja iespējams, arī iespējas iegādāties un gatavot tādu ēdienu, kas uztura ziņā būtu piemērotāks viņu kultūrai, un iespēju ieturēt maltītes laikos, kas atbilst viņu reliģiskajām prasībām.

Juridiskas konsultācijas un palīdzība

21.1. Ārvalstu ieslodzītos viņiem saprotamā valodā informē par viņu tiesībām uz juridiskajām konsultācijām jautājumos, kas ietekmē viņu aizturēšanu un statusu.

21.2. Ārvalstu ieslodzītos informē par iespējamo juridisko palīdzību un vajadzības gadījumā viņiem palīdz piekļūt šādai palīdzībai.

21.3. Ārvalstu ieslodzītajiem, kam ir jā sazinās ar juriskonsultu, vajadzības gadījumā ļauj piekļūt tulkošanas pakalpojumiem.

21.4. Ieslodzījuma vietas administrācija veicina to, ka kompetentās iestādes sniedz administratīvu un juridisku palīdzību ārvalstu ieslodzītajiem.

21.5. Ārvalstu ieslodzītajiem, pret kuriem sāka tiesvedība disciplinārlietā, vajadzības gadījumā palīdz tulkus.

Saziņa ar ārpasauli

22.1. Lai mazinātu ārvalstu ieslodzīto iespējamo izolāciju, īpašu uzmanību pievērš viņu attiecību ar ārpasauli saglabāšanai un veidošanai, tostarp saziņai ar ģimeni un draugiem, konsulārajiem pārstāvjiem, probācijas iestādēm, sabiedriskajām organizācijām un brīvprātīgajiem.

22.2. Ja vien atsevišķos gadījumos nav īpašu drošības un drošuma apsvērumu, ārvalstu ieslodzītajiem ir atļauts izvēlēties valodu, ko izmantot šādas saziņas laikā.

22.3. Noteikumus par telefona zvanu veikšanu un saņemšanu, kā arī citiem saziņas veidiem piemēro elastīgi, lai nodrošinātu, ka ārvalstu ieslodzītajiem, kas sazinās ar personām ārzemēs, ir tāda pati piekļuve šiem saziņas veidiem kā citiem ieslodzītajiem.

22.4. Trūcīgiem ārvalstu ieslodzītajiem palīdz segt izmaksas, kas rodas saziņā ar ārpusauli.

22.5. Lai optimizētu saziņu, ārvalstīs dzīvojošu ģimenes locekļu apmeklējumi pie ārvalstu ieslodzītajiem tiek organizēti elastīgi, tostarp ieslodzītajiem var nodrošināt iespēju apvienot viņu tiesības uz apmeklējumiem.

22.6. Iespēju robežās sniedz atbalstu un informāciju, lai ārvalstu ieslodzītos varētu apmeklēt viņu ģimenes locekļi, kas dzīvo ārvalstīs.

22.7. Veic īpašus pasākumus, lai ārvalstu ieslodzītajiem ļautu uzturēt regulāru un jēgpilnu saziņu ar viņu bērniem, kā arī viņus mudinātu to darīt.

22.8. Veic pasākumus, lai atvieglotu bērnu apmeklējumus, saraksti un cita veida saziņu ar ieslodzījumā esošajiem vecākiem, jo īpaši gadījumā, ja bērni dzīvo citā valstī.

22.9. Ieslodzījuma vietas administrācija ārvalstu ieslodzītajiem cenšas nodrošināt iespēju informēt ģimenes locekļus par ieslodzījuma vietu vai citu iestādi, kurā viņi tiek turēti vai uz kuru viņi ir pārvesti.

22.10. Ārkārtas gadījumos un tad, ja ārvalstu ieslodzītais ir devis iepriekšēju piekrišanu, ieslodzījuma vietas administrācija cenšas informēt šāda ieslodzītā ģimenes locekļus par viņa nāvi, smagu slimību vai smagiem miesas bojājumiem.

22.11. Ieslodzījuma vietas administrācija cenšas atjaunināt ārvalstu ieslodzīto ģimenes locekļu kontaktinformāciju.

23.1. Ārvalstu ieslodzītajiem ir atļauts regulāri iegūt informāciju par valsts pārvaldes jautājumiem, abonējot laikrakstus, periodiskos izdevumus vai citus izdevumus viņiem saprotamā valodā.

23.2. Iespēju robežās ārvalstu ieslodzītajiem nodrošina piekļuvi radio vai televīzijas apraidei vai citiem saziņas veidiem viņiem saprotamā valodā.

23.3. Probācijas iestādēm, apstiprinātām biedrībām un brīvprātīgajiem, kas sniedz atbalstu ārvalstu ieslodzītajiem, nodrošina piekļuvi tiem ieslodzītajiem, kas vēlas sazināties ar minētajām personām.

Saziņa ar konsulārajiem pārstāvjiem

24.1. Ārvalstu ieslodzītajiem ir tiesības regulāri sazināties ar konsulārajiem pārstāvjiem.

24.2. Ārvalstu ieslodzītajiem nodrošina piemērotas iespējas saziņai ar konsulārajiem pārstāvjiem.

24.3. Ārvalstu ieslodzītajiem, kam valstī, kurā viņi ir aizturēti, nav konsulārās pārstāvniecības, ir tiesības un iespējas regulāri sazināties ar tās valsts pārstāvjiem, kas uzņemas viņu interešu

---

aizstāvību.

24.4. Ārvalstu ieslodzītajiem, kas ir bēgļi, patvēruma meklētāji vai bezvalstnieki, ir tiesības sazināties ar tiem valsts vai starptautisko iestāžu pārstāvjiem, kuru uzdevums ir aizstāvēt šo ieslodzīto intereses.

25.1. Ieslodzījuma vietas administrācija informē ārvalstu ieslodzītos par viņu tiesībām lūgt sazināties ar konsulārajiem pārstāvjiem vai tiem valsts vai starptautisko iestāžu pārstāvjiem, kuru uzdevums ir aizstāvēt viņu intereses.

25.2. Ieslodzījuma vietas administrācija pēc ieslodzītā lūguma informē konsulāros pārstāvjus par ieslodzījuma vietā turētajiem valstspiederīgajiem.

25.3. Ieslodzījuma vietas administrācija pilnībā sadarbojas ar konsulārajiem pārstāvjiem un tām valsts vai starptautiskajām iestādēm, kuru uzdevums ir aizstāvēt ārvalstu ieslodzīto intereses.

25.4. Cietuma administrācija reģistrē gadījumus, kad ārvalstu ieslodzītie atsakās izmantot tiesības sazināties ar konsulārajiem pārstāvjiem, kā arī konsulāro pārstāvju apmeklējumus pie ārvalstu ieslodzītajiem.

Soda izpildes pasākumi ieslodzījuma vietā

26.1. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi līdzsvarotai nodarbību programmai, ieslodzījuma vietas administrācija vajadzības gadījumā veic īpašus pasākumus, lai novērstu grūtības, kas var rasties ārvalstu ieslodzītajiem.

26.2. Ieslodzīto iespējama pārvešana, izdošana vai izraidīšana neierobežo viņu piekļuvi nodarbībām.

Darbs

27.1. Gadījumos, kad tas ir atļauts, ārvalstu ieslodzītajiem ir piekļuve piemērotam darbam un profesionālajai apmācībai, tostarp programmām, kas tiek īstenotas ārpus ieslodzījuma vietas.

27.2. Vajadzības gadījumā veic īpašus pasākumus, lai nodrošinātu, ka ārvalstu ieslodzītajiem ir piekļuve apmaksātam darbam.

27.3. Ārvalstu ieslodzītie vismaz daļu no saviem ienākumiem var pārskaitīt ģimenes locekļiem, kas dzīvo ārvalstīs.

27.4. Ārvalstu ieslodzītajiem, kas strādā un piedalās tās valsts sociālās drošības sistēmā, kurā viņi atrodas apcietinājumā, gadījumos, kad tas ir iespējams, ir atļauts šādu iemaksu rezultātā uzkrāto apdrošinājuma summu pārskaitīt vai nu uz to valsti, kuras valstspiederīgie viņi ir, vai uz kādu citu valsti.

Vingrošana un atpūta

28.1. Vingrošanu un atpūtas nodarbības organizē elastīgi, lai ārvalstu ieslodzītie tajās varētu piedalīties, ievērojot savas kultūras normas.

28.2. Ieslodzījuma vietas administrācija veicina nodarbības, kas sekmē pozitīvas attiecības gan starp vienai kultūrai piederīgajiem ieslodzītajiem, gan starp ieslodzītajiem, kas nākuši no dažādām kultūrvidēm.

Izglītība un apmācība

29.1. Lai ārvalstu ieslodzītie varētu efektīvi sazināties ar citiem ieslodzītajiem un personālu, viņiem dod iespēju un viņus mudina gan apgūt valodu, kas ļaus viņiem sazināties, gan mācīties par vietējo kultūru un tradīcijām.

29.2. Lai nodrošinātu, ka ārvalstu ieslodzīto izglītība un profesionālā apmācība ir pēc iespējas efektīvāka, ieslodzījuma vietas administrācija ņem vērā viņu individuālās vajadzības un vēlmes, tostarp arī vēlmi strādāt, lai iegūtu kvalifikāciju, kura tiks atzīta un kurā viņi varēs turpināt strādāt valstī, kurā viņi, visticamāk, pastāvīgi dzīvos pēc atbrīvošanas.

29.3. Ieslodzījuma vietas bibliotēkā iespēju robežās nodrošina lasāmvielu un citus resursus, kas ir viegli pieejami un atspoguļo šajā ieslodzījuma vietā esošo ārvalstu ieslodzīto lingvistiskās vajadzības un kultūras izvēles.

Reliģiskās pārliecības un uzskatu brīvība

30.1. Ieslodzītajiem ir tiesības praktizēt vai mainīt reliģisko pārliecību vai uzskatus, un viņi šajā ziņā ir pasargāti no jebkādas tiesību ierobežošanas.

30.2. Ieslodzījuma vietas administrācija iespēju robežās ārvalstu ieslodzītajiem nodrošina piekļuvi apstiprinātiem viņu reliģijas vai ticības pārstāvjiem.

Veselības aprūpe

31.1. Ārvalstu ieslodzītajiem ir piekļuve tām pašām veselības aprūpes un ārstēšanas programmām, kas ir pieejamas citiem ieslodzītajiem.

31.2. Tiek nodrošināti pietiekami resursi, lai tiktu galā ar noteiktām veselības problēmām, kas var rasties ārvalstu ieslodzītajiem.

31.3. Medicīnas un veselības aprūpes personāls, kas strādā ieslodzījuma vietās, spēj tikt galā ar noteiktām problēmām un slimībām, kas var rasties ārvalstu ieslodzītajiem.

31.4. Lai atvieglotu ārvalstu ieslodzīto veselības aprūpi, uzmanību pievērš visiem saziņas aspektiem. Šādai saziņai var būt nepieciešams tulks, kurš ir pieņemams attiecīgajam ieslodzītajam un kurš ievēro medicīnisko konfidencialitāti.

31.5. Veselības aprūpi nodrošina tā, lai neignorētu sensitīvus kultūras aspektus, un pēc iespējas apmierinātu ārvalstu ieslodzīto lūgumus par to, lai viņus izmeklētā pašā dzimuma ārstniecības personas.

31.6. Ja iespējams, psihiatriskās un garīgās veselības aprūpi nodrošina speciālisti, kuriem ir pieredze darbā ar dažādas reliģiskās un kultūras piederības personām, kā arī personām, kas runā dažādās valodās.

31.7. Uzmanību pievērš ārvalstu ieslodzīto paškaitējuma un pašnāvību novēršanai.

31.8. Ja ārvalstu ieslodzītie, kuriem diagnosticētas neārstējamas slimības, vēlas tikt pārvietoti uz valsti, ar kuru tiem ir cieša sociālā saikne, šāda pārvietošana tiek apsvērta.

31.9. Veic pasākumus, lai atvieglotu uz citu valsti pārvietoājamo, izdodamo vai izraidāmo ārvalstu ieslodzīto ārstniecības turpināšanu, kas var ietvert medikamentu piegādi lietošanai transportēšanas laikā uz šo valsti un, ja tam piekrīt ieslodzītais, medicīnisko datu nodošanu citas valsts medicīnas pakalpojumu sniedzējiem.

Kārtība, drošība un drošums

32.1. Ieslodzījuma vietas personāls nodrošina kārtības, drošības un drošuma uzturēšanu, īstenojot dinamiskās drošības un mijiedarbības ar ārvalstu ieslodzītajiem procesu.

32.2. Ieslodzījuma vietas personāls brīdina par iespējamām vai faktiskiem konfliktiem starp ieslodzījuma vietas iemītnieku grupām, kas var rasties kultūras vai reliģisko atšķirību un ar dažādu etnisko piederību saistītas spriedzes dēļ.

32.3. Lai garantētu drošību ieslodzījuma vietā, tiek darīts viss iespējamais, lai veicinātu savstarpēju cieņu un iecietību, kā arī novērstu konfliktus starp atšķirīgas izcelsmes ieslodzītajiem, ieslodzījuma vietas darbiniekiem vai citām personām, kas strādā vai apmeklē ieslodzījuma vietu.

32.4. Ieslodzītā valstspiederība, kultūras vai reliģiskā piederība nav noteicošie faktori, vērtējot viņa radīto risku drošībai un drošumam.

Sievietes

33.1. Veic īpašus pasākumus, lai izskaustu ārvalstu ieslodzīto sieviešu izolēšanu.

33.2. Uzmanību pievērš ārvalstu ieslodzīto sieviešu, jo īpaši to sieviešu, kurām ir bērni, psiholoģisko un veselības aprūpes vajadzību apmierināšanai.

33.3. Attiecībā uz pasākumiem un aprīkojumu, kas saistīts ar pirmsdzemdību un pēcdzemdību aprūpi, ciena kultūras un reliģiskās piederības daudzveidību.

Zīdaiņi

34.1. Lemjot par to, vai ārvalstu ieslodzītās personas zīdaiņa turēšana ieslodzījuma vietā ir šā zīdaiņa interesēs, īpašu uzmanību pievērš:

- a) apstākļiem, kādos bērns atradīsies ieslodzījuma vietā;
- b) apstākļiem, kādos viņš atrastos ārpus ieslodzījuma vietas;
- c) bērna likumīgo aizbildņu viedoklim.

34.2. Attiecībā uz pasākumiem un aprīkojumu to zīdaiņu aprūpei, kas atrodas ieslodzījuma vietā kopā ar vecākiem, ciena kultūras un reliģiskās piederības daudzveidību.

34.3. Juridiskais statuss ikvienam zīdainim, kas atrodas ieslodzījuma vietā kopā ar savu

---

ārvalstu vecāku, tiek noteikts pēc iespējas drīzāk minētā vecāka soda izciešanas laikā, īpaši rūpējoties par to, lai atrisinātu gadījumus, kad ieslodzījuma vietā dzimušajiem bērniem ir no viņu vecāka atšķirīga valstspiederība.

VI. Atbrīvošana

Gatavošanās atbrīvošanai

35.1. Gatavošanos ārvalstu ieslodzīto atbrīvošanai sāk laikus un veidā, kas atvieglo viņu reintegrāciju sabiedrībā.

35.2. Lai atvieglotu ārvalstu ieslodzīto reintegrāciju sabiedrībā:

a) pēc iespējas ātrāk soda izciešanas laikā nosaka viņu juridisko statusu un situāciju pēc atbrīvošanas;

b) atbilstošā gadījumā viņiem atļauj īslaicīgi atstāt ieslodzījuma vietu un izmantot citus pagaidu atbrīvošanas veidus;

c) viņiem palīdz izveidot vai atjaunot saziņu ar ģimeni, draugiem un attiecīgām atbalsta aģentūrām.

35.3. Ja ārvalstu ieslodzītajiem pēc atbrīvošanas jāpaliek valstī, kurā viņi atradās ieslodzījumā, tad ieslodzījuma vieta, probācijas vai citas iestādes, kas specializējas palīdzības sniegšanā ieslodzītajiem, viņiem sniedz atbalstu un nodrošina aprūpi.

35.4. Ja ārvalstu ieslodzītie ir jāizraida no valsts, kurā viņi atrodas ieslodzījumā, tad ar ieslodzīto piekrišanu tiek veikti pasākumi, lai sazinātos ar iestādēm tajā valstī, uz kuru viņi jānosūta, lai viņiem nodrošinātu atbalstu tūlīt pēc atgriešanās un atvieglotu viņu reintegrāciju sabiedrībā.

35.5. Lai veicinātu ārstēšanas un aprūpes nepārtrauktību gadījumos, kad ārvalstu ieslodzītie ir jāpārvieto uz citu valsti atlikušās soda daļas izciešanai, kompetentās iestādes, ja ieslodzītais tam piekrīt, sniedz valstij, uz kuru nosūta ieslodzītos, šādu informāciju:

a) ārstēšana, ko ieslodzītie ir saņēmuši;

b) programmas un nodarbības, kurās viņi ir piedalījušies;

c) medicīniskie dati;

d) visa cita informācija, kas veicinās ārstēšanas un aprūpes nepārtrauktību.

35.6. Ja ārvalstu ieslodzītie var tikt pārvietoti uz citu valsti, viņiem palīdz saņemt neatkarīgus padomus par šādas pārvietošanas sekām.

35.7. Ja ārvalstu ieslodzītie ir jāpārvieto uz citu valsti, lai tur izciestu atlikušo soda daļu, uzņemošās valsts iestādes šiem ieslodzītajiem sniedz informāciju par ieslodzījuma apstākļiem, soda izpildes pasākumiem ieslodzījuma vietā un atbrīvošanas iespējām.

Pirmstermiņa atbrīvošanas izskatīšana

36.1. Tāpat kā attiecībā uz citiem ieslodzītajiem, arī attiecībā uz ārvalstu ieslodzītajiem izskata pirmstermiņa atbrīvošanas iespējas, tiklīdz viņiem uz to ir tiesības, un šajā ziņā viņus nediskriminē.

36.2. Veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizturēšanas laiks netiek nepamatoti pagarināts, ja rodas kavēšanās saistībā ar ārvalstu ieslodzītā imigrācijas statusa noformēšanas pabeigšanu.

Atbrīvošana no ieslodzījuma

37.1. Lai palīdzētu ārvalstu ieslodzītajiem pēc atbrīvošanas atgriezties sabiedrībā, veic praktiskus pasākumus, lai nodrošinātu atbilstošus dokumentus un identifikācijas dokumentus, kā arī sniedz palīdzību brauciena laikā.

37.2. Ja ārvalstu ieslodzītais atgriezīsies valstī, ar kuru viņam ir saikne, un ja pats ieslodzītais tam piekrīt, konsulārie pārstāvji viņam šajā ziņā palīdz, cik tas ir iespējams.

VII. Personas, kas strādā ar ārvalstu ieslodzītajiem

Atlase

38. Personas, kas strādā ar ārvalstu ieslodzītajiem, atlasa, pamatojoties uz tādiem kritērijiem kā kultūras izpratne, saskarsmes prasmes un valodu prasmes.

Apmācība

39.1. Personāls, kas piedalās ārvalstu ieslodzīto uzņemšanā, ir atbilstoši apmācīts darbam ar ārvalstu ieslodzītajiem.

39.2. Personas, kas strādā ar ārvalstu ieslodzītajiem, tiek apmācītas cienīt kultūru daudzveidību un izprast šo ieslodzīto problēmas.

39.3. Šāda apmācība var ietvert to valodu apguvi, kurās visbiežāk runā ārvalstu ieslodzītie.

39.4. Mācību programmas regulāri novērtē un pārskata, lai pārliecinātos, ka tās atspoguļo to, kā mainās iedzīvotāji un sociālie apstākļi.

39.5. Personas, kas strādā ar aizdomās turētajiem ārvalstniekiem un ārvalstu likumpārkāpējiem, tiek informētas par pašreizējiem valsts tiesību aktiem un praksi, kā arī par tiem starptautiskajiem un reģionālajiem cilvēktiesību likumiem un standartiem, kas attiecas uz izturēšanos pret šiem ārvalstniekiem, tostarp par šo ieteikumu.

Specializācija

40. Ieceļ atbilstoši apmācītus speciālistus darbam ar ārvalstu ieslodzītajiem un saziņai ar attiecīgajām aģentūrām, profesionāļiem un biedrībām jautājumos, kas saistīti ar šiem ieslodzītajiem.

VIII. Politikas izvērtēšana

41. Iestādes, pamatojoties uz zinātniski apstiprinātiem pētījumiem, regulāri izvērtē politikas nostādnes saistībā ar izturēšanos pret aizdomās turētajiem ārvalstniekiem un ārvalstu likumpārkāpējiem un vajadzības gadījumā tās pārskata.